

ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:
 Egész évre . . . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . . . 3 " " "
 Negyed évre . . . . . 1 " 50 "

VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:
 Egész évre . . . . . 6 frt 60 kr
 Félévre . . . . . 3 " 30 "
 Negyed évre . . . . . 1 " 65 "

Hirdetési díj:
 az elfoglalandó tér nagysága és alakja szerint, s ezen felül minden beiktatással 30 kr. kinetári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

A „Szabadkai Közlöny“ helyett

kiadja: Szalay László A. ügyvéd.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. kör, Csokonai-ter, 55-ik sz. hová a közlésre szánt levelek, előfizetések és hirdetések intézendők.
Hirdetések felvételnek:
 Budapest: Haasenstein és Vogler, Goldberger A. V. és Barna Tivadar.
 Bécsben: Haasenstein és Vogler, Dukes M. Schalek Henrik, Stern Mór, Oepelik A., Danneberg J., továbbá a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodában.
 A „Nyiltér“ sora 15 kr.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.

Kapható úgy a szerk.-nél, mint a helybeli könyvkereskedésekben, és Krécsy Gy. könyvtőnél. — Ugyanazoknál előfizetések is elfogadhatnak.

A szabadkai tornaegylet.

Két éve hogy nem hallottunk semmit a torna-egylet felől. Halálos szűrást ejtettek rajta oly emberek, a kik minden szépség, jónak és nemesnek ellenségei, a kik haladást prédikálnak, de magok szavaikkal ellenkezőleg esleksenek.

Örömmel látjuk azonban, hogy a fiatal és nagy reményekre jogosító egyelet feléleszt. Kihverte betegségét, életjelt adott magáról és kilépett a sikra.

F. évi augusztus 3-án a palicsi fürdő helyen országos torna és atletikai versenyt rendezend, melyre úgy a vidékről, mint a fővárosból számosan jelentkeztek eddig is, és hogy a verseny méltó leend városunk és az egyelet nevéhez, biztosra vehető.

Világszerre úzik ma a sport mindenféle nemét, edzik a testet, mert belátta minden ember, hogy a szellemi képzés mellett a testről sem szabad megfeledkeznie, különben végleg elcsesnevesz az emberiség s műveltsége és tudomány a sem ment meg az elpuhult nemzeteket a megsemmisüléstől! Az ifjabb nemzedéknek nem szabad erről megfeledkeznie, s a mikor a tornaegylet ez országos verseny rendezésével a közönség elé lép, hisszük, hogy résztvevők által megfogadják ifjaink mutatni, hogy képesek kivívni a tiszteletet meg azok részéről is, a kik eddig kigunyolták, megbuktatni akarták torkveszeiket.

Üdvözljük az ifjú egyeletet, üdvözljük a rendezőseget, üdvözljük a versenyzőket!

Torna együletünk verseny-programja a következő:

- 1. Bajnoki célverseny.** Távolság 15 km. Nyílt verseny. Indulás 1884. augusztus 3-án reggeli 6 órakor. **Palicsról** a bírák páholyától. A bajnok jelöltség feltétele: hogy győztes 1 óra 1 p. alatt a kijelölt utat, akár járva, akár futva megtegye. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst-érem, bajnoki jelöltség. Másodiknak: egyleti ezüst érem. Harmadiknak: egyleti bronz érem.
- 2. Akadály vasparipa (Bicycle) verseny.** Távs: 15 km. Indulás 1884. évi augusztus hó 3-án reggeli 8 órakor, akadály: maga a homokos talaj. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem és tisztelet ajándék. Másodiknak: bronz-érem.
- 3. Bajnoki távuszás.** Távolság 3 km. Nyílt verseny. Indulás 1884. évi augusztus 3. reggeli 10 órakor. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem, bajnokjelöltség, a „szabadkai hölgyek tisztelet ajándéka.“ Másodiknak: egyleti ezüst érem. Harmadiknak: bronzérem.
- 4. Akadály uszás.** Távolság 500 m. gátal. Nyílt verseny. Indulás 1884. augusztus hó 3-án délután 3 órakor. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem. Másodiknak: egyleti bronz-érem.
- 5. Csolnakverseny.** Távolság 500 m. Résztvehet a palicsi tavon használatban levő minden négyes egyesvezetés és kettős párevezés csolnak. Díjak: Első beérkező csolnak tagjainak bronzérmek.
- 6. Bajnoki akadály futó-verseny.** Távolság 1000 m. 8 akadályal. Zárt verseny. Idő: 3 p. 30 mp. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem, bajnok jelöltség. Másodiknak: egyleti ezüst érem. Harmadiknak egyleti bronzérem.

- 7. Távodobás.** Súly 17-5 kgram. Nyílt verseny. Díjak: Elsőnek, egyleti ezüst érem és tisztelet ajándék. Másodiknak: egyleti bronz é.
  - 8. Bajnoki kardvívás.** Zárt verseny. Győztes ki ellenfelének hamarabb 6 voltot (tousche) adott. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem és bajnok jelöltség. Másodiknak: egyleti ezüst érem. Harmadiknak: egyleti bronz érem.
  - 9. Növendékek sikversenye.** Távolság 200 m. Díjak: Első és másodiknak tiszteletdíj.
  - 10. Gyaloglás.** Távolság 3000 m. Nyílt verseny. Díjak: Elsőnek: egyleti bronz érem és tiszteletajándék. Másodiknak: egyleti bronz érem.
  - 11. Viadori tornaversznye.**
    - A) Viadori ugróversenyek.** Tavol ugrás, magas ugrás és ruda ugrás magasba. Győztes az, ki legalább két ugró versenyben a legnagyobb eredményt képes felmutatni. Nyílt verseny. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem, viadori czim, „Herkulesdj“ minit tisztelet ajándék, adja a „Herkules“ testgyakorlati közlöny szerkesztősége. Másodiknak: egyleti bronz érem.
    - B) Korlat és nyujton versenytorozás.** Zárt verseny. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem és viadori czim. Másodiknak: egyleti bronz érem.
  - 12. Birkózás.** Nyílt verseny. Díjak: Elsőnek: egyleti ezüst érem és tisztelet ajándék. Másodiknak: egyleti bronz érem.
  - 13. Vigasz verseny.** Távolság 100 m. Tiszteletdíjat maguk a tagok adják. Este: 8 órakor társas vacsora. 10 órakor táncszünet.
- Az egyes versenyek között alkalmi darabok adatkak elő a népzenekarok által. Jegy árak: Első osztályú ülőhely 1 frt. Másod osztályú ülőhely 80 kr. Első osztályú állóhely 40 kr. Másodosztályú állóhely 20 kr. Táncszüneti jegy 1 frt. Hid és uszoda jegy 20 kr. Plaque jegy ára 5 frt. Gyepjegy ára 3 frt. Plaque jeggyel bármely helyre mehetni. Jegyek előre váltathatók Vasvári Antal

egyl. pénztárnok urnál, Hacker Adolf egyli ellenőr urnál, továbbá Kammerer Mihály ur kereskedésében, valamint verseny napján Paliesson.

Az egyesület alapító, pártoló és rendes tagjai tiszteletgyeük átvétele végett Dr. Békffy Gyula titkár urnál jelentkezzenek. A jegyek láthatólag viselendők.

Ipartörvény.

Az új ipartörvény f. évi október elsején lép életbe. Elérkezett tehát az ideje, hogy gondosan megfigyeljük az előnyöket, melyeket az hivatta van iparosainknak nyújtani. A törvény rövid jellemzéseül már itt eleve megmondhatjuk, hogy az a legtagabb értelemben vett ön kormányzati jogot statuálja. Intézkedései humanisztikusak. Figyel a munkaadóknak jogos érdekeire épp úgy, mint a segédkére. Iparkodik az iparosokba az önértetet emelni. A tanoncok kellő képzetetéséről gondoskodik és e tekintetben egyaránt gondoskodik elméleti és gyakorlati kiképzetésükről. Szóval meg van adva az iparosoknak a jog, hogy sorsukat nagy részben maguk intézhessék. A czéhbéli előítéletek mellözésével elősegíti közöttük a mivelődést s az ezzel járó jólétet. Utját szegi a szédelgésnek és tekintettel van a fogyasztók jogos igényeire.

Az önkormányzat tekintetéből megteremtette az ipartestületet, melynek ezélya: az iparosok közt a rendet és az egyetértést tartatani; az iparhatóságuk az iparosok közt tartandó rendre irányuló működését támogatni, az iparosok érdekeit előmozdítani s őket haladásra serkenteni. Ez okból gondoskodik

T á r c z a

Balatonfüredi levél.

Balatonfüred, jul. 23.

Nagy öröme telheük valóban Balatonfüredben — az öreg embereknek.

Az öreg emberek ugyanis nagyon szeretik, ha őket egy-egy tárgy, egy vidék, vagy alak ifjuságukra emlékezteti.

Balatonfüreden pedig igen sok dolog van, a mi az öreg embereket — ifjuságukra emlékeztetheti.

Itt nem lehet azt elénekelni, hogy „Nem úgy van már, mint volt régen“ . . .

Itt minden a régieben van még — a mi nem nagy dicsőségünkre.

Hires fürdő volt egykor, az ország előkelősége itt gyült össze s most az egész régi dicsőségéből csak egy maradt meg — az öreg Bizay.

A „nemzet bárója“ most is ott ül a Károli vendéglő emeletén a nagy étterem bejáratánál; kiaszott arczán a jámbor csodálkozás kinyomata ül, azon látszik csodálkozni, hogy most már nem ő a világ központja.

Csak ő az egyetlen ember, a ki azt tartja, hogy Balatonfüred változott; mert más mindenki azt mondja, hogy most is csak olyan mint ezélett negyven évvel volt.

Mintha a civilizáció érintetlenül röppent volna el Füred fölött; alig hagyott valami nyomot rajta.

Épületei most is a régiek, szobái most is alacsonyok és drágák, folyosóin a vörös tégl mélyen kivásott, a kiszolgálás lomha s az ételek drágák, de rosszak.

A parkot még most sem toldották meg s az egészséges ember, ki nem elégszik meg pár száz lépésnyi sétával, nem tud sehova sem menni, mert sehol egy napernyő-nagysá-

gu árnyék; a beteg ember pedig nem sétálhat a parkban sem, mert az utak durva kövei sértik lábait.

A gyógyterem fehérre meszelt csupasz falával vakítja a szemet s az olvasó teremben minden van inkább, csak ujság nincs.

Szombaton délben érkeztem ide s az aznapi reggeli lapokat már magammal vittem; midőn azonban teljes huszonegy óra múlva, vasárnap délután felmentem az olvasó terembe (a mikor már tudniillik a vasárnapi lapokat is meghozta a posta,) ott még mindig a pénteki (!) lapokat találtam.

Természetesen még érkezésünk estéjén meglátogattuk a szinkört is.

Épen „diszelgőadást“ hirdettek a „Balatonegylet“ tagjai tiszteletére.

A hazai „művészet“ pártolása okáért beülünk egy páholyba és nézünk — nézünk, de hiába nézünk . . . A tetőről 3 azaz három darab petroleum lámpa lóg le s erősen küzd a korom sötétséggel, de végre is a sötétség marad a győztes.

Meggyújtottunk egy viaszgyufát s kitarítottuk a szinpad felé, de ez sem használt s végre behunytuk szemünket, hogy jobban lássunk.

Másnap a kávéházban két uri ember, kik elég vakmerőek voltak az egész előadást végig „élvezni“ azon vitakozott, hogy milyen darabot adtak a színházban: az egyik azt erősítette, hogy „Lear király“-t, a másik pedig, hogy „Lumpaciuz“-t.

Mi azt hisszük, hogy mindkettőt egyszerre.

Hogy Füred miú mulatságokat képes nyújtani az idegeneknek, annak jellemzésére felemlíthetem, hogy ide érkezésem második napján megszámláltam, hogy az esplanadeon hány fa van !?

A kik érdeklődnek ez iránt, azok számára feljegyzem, hogy négy sorban 70 — 70 darab, tehát összesen 280 darab fa van: —

ez által is egy mulatságtól fosztom meg azt, ki utánaem megy Füredre.

Hanem az esplanadeon sétálva a fürdővendégek szívét a reménység melege önti el, a vizen fehér vitorlás yachtokat lát tova lebegni, apró sandollikok sziklanak a habokon, s a parton a legdizsesebb közönség hullámszik tengeri fürdőhöz illó toilletben; itt egy új élet készül, mely a derék „Balatonegylet“ babáskodása mellett Füredet fel fogja emelni az Europai fürdők sorába.

Porzolt Kálmán.

Bayreuth jul 22. *)

Itt volnék tehát a Wagneristák bucsujáró helyén, a végtelen melodia hiveinek Mekkáján. Elérkeztem zárandóklásom célpontjára, hol szent áhitattal hallgathatom végig a mester magasztos alkotását, melynek közvetlen megismerése után hosszú idők óta sóvárogtam hasztalan. Személyesen alkothatok magamnak véleményt arról a zenéről, mely annyi dicsőítésben és ócsárlásban részesült a személyeskedő kritikus-had részéről. Valóban kéjes megindulás ves rajtam erőt önkéntelenül, mikor oly közel érzem magamat a Festspielhaus kapuihoz. E se tekintetben nem állok egyedül. A nagy mester minden egyes hive megilletődéssel lép arra a helyre, mely fölött az ő szelleme lebeg. Mint mindon nagy emberel, úgy történt ez Wagnerrel is. Halála után barátainak tábora megkészszerződött a jövő zenéje mindinkább közeledik ama ponthoz, hogy a (jelen zenéjévé) válják; az élézelődések megszűntek és a csufondároskodók megszegyenülve vonultak vissza. Lehet, hogy a Wagner-kultusz most talán kevésbé rajongó, mint volt a mester életében, mikor lelkesült tanítványai

*) E közlemény az „Egyetértés“ és lapunk részére egyidőben küldetett meg. Szerk.

talán tulzásokra ragadtatták magukat szertelen buzgalmukban, de mindenesetre sokkal szélesebb körű és általánosabb. Ez állításom mellett kiváló tanubizonyosságot tesz — a professzionátus zenészeket nem is emlíve — a menekedvelőknek fényes serege, kik a szelrőzsa minden irányából ideözönlöttek. Es mekkora azoknak a száma, kiket a távolság és az erjüket meghaladó anyagi áldozatok tartanak vissza a fenséges mű élvezésétől és a kik idekivánczó vagyait halvány zongorakivonatokkal kénytelenek elhallgattatni! . . .

Július 19-én érkeztem Szabadkáról Bécsbe. Itt gyűltek egybe Ausztria-Magyarország Wagneristái, hogy innen a jul. 20-iki különvonattal Bayreuthba röpitessenék magukat. Reggeli hat órakor ültünk föl a vonatra; lehetünk vagy 350-en. Az idő is kedvezni látszott kirandulásunknak. A szorongásig megtelt vasuti kocsi-kon nem voltak kivéve a megfulladás veszélyének, a mennyiben meglehetősen hűvös napunk volt és szinte hálálkodó pillantásokkal fogadtak a bennünket egész utunkon kísérő esőseppelket. Hjah, nem esoda, 14 órai utazás égető napsugarak alatt, még a legrajongóbb Wagnerista lelkesedését is képes volna némileg lelohasztani! Utitársaimmal, Bösendorferrel és U. di bécsi konzervatórium tanárral csevegve, a vasuti kocsiiban is kellemes szórakozást találtam.

A gözlő tüszkölve vágatott keresztül a szebbnél szebb vidékeken. Különösen megnyerte tetszésünket a Penzig és Purkersdorf közt elterülő tájké a hires hadersdorfi várral és Sina bárónó pompás kastélyával. A 290 méter hosszú alaguton áthaladva megragadták figyelmünket a regényes fekvésű pottenbrunni, lersdorfi, albrechti, osterburgi és schallaburgi várak valamint Károly Lajos főherczeg remek vadász laka. Passaunál átéljük a bajor határt. Tekintetünk a sziklákon épült kastélyokra és temp lomokra esik. Látjuk a Dunába siető Innt . . .

Hirdetések

Eladó zsákok

Két ezer, esetleg négyezer drb gabonás zsák, zsákkölcsönző üzlet bezűntetése miatt szabadkézből azonnal eladó.

Értesítést ad

Müller Ede
szállító.

3-3

Kiadó lakások.

Sároi Szabó László házában 3 utcai és udvari szoba, konyha, éléskamra pincze fűskamra szükség esetén egyéb mellékhelyiségekkel ellátott lakás 1884 évi október 1-től bérbeadó.

Szalay László ügyvéd jelenlegi iroda és lakhelyiség 1884 otober. 24-től szintén bérbeadó. Értesítést ad

Szalay
ügyvéd.

4-2

4979/1884. k.

Arverési hirdetmény

A szabadkai kir. tszk. mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik miszerint:

A szabadkai kir. tvk. területéhez tartozó szabadkai 15444. sztkvben A. I. 409/b. hrsz. a. felvett ház és szárazmalom Sztkra István és neje Németh Julis és Csikós Julis csatlakozott végrehajtatók vagyon közösség megsűntetése irávti ügyében Csikós Julis késedelmos árverési vevő egyuttal végrehajtást szendvedő elleni végrehajtási ügyében 720 frt megállapított kikiáltási árban 1884 évi augusztus hó 28. napján dél. e. 10 órakor ezen kir. törvszék telekkönyvi irodájában a fentebb kített kikiáltási ár 10 00-nakbanat pénz fejében leendő lefizetése után nyilvános árverésen kikiáltáson alol is eladatni fog.

Kelt a Szabadkai kir. tszék mint tkvi hatóságnak 1884 évi június hó 13-án t. ú.

Aratzki Eutim
kir. tkvi elnök

Márton István
kir. tski. jegyző.

Főraktár Szabadkán:

Singer Adolf
nagykereskedésében.

Továbbá kapható:

Linzer András, Farkas J. Stojkovits Dóme, Papány A. Joó Gusztáv, Pucher K. Joó Dezső, Illgen Agoston, Weitzenfeld Adolf, Galinsky Agoston, Bozó József, Mezerits Albert és Vinkler Viktor — urak kereskedésében.

A Csöndes J. Ferencz-féle nyilv jogu

Tan s nevelő intézet

Sopronban

f. é. szept hó 4-én huszon egyedik tanévét kezdi. Az intézet, melyben gymn VI, reált. IV és elemi IV osztály van, a györgytan kerületi kir. főigazgatóság felügyelete alatt áll; bizonyítványai államérvényesek. Bővebb felvilágosítást ad,

az igazgatóság.

3-1

131. vgh. 1884 sz.

Arverési hirdetmény

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhírré teszi hogy a szabadkai kir. járásbírószág 4120/884. számu végzése által Mukits József végrehajtató javára Vukovics Simon ellen 292 frt tőke, ennek 1884. év június hó 3. napjától számítandó 6 00 kamatai és eddig összesen 68 frt 90 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bírólal lefoglalt és 650 frtra becsült buza zab és kukoriczavetésből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak,

Mely árverésnek a 5157. 1884. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén vagyis Tavankuton 140. sz. háznál leendő eszközlése 1884. évi július hó 30. napján dél után 4 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintettségű ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltétel szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szabadkán 1884. évi július hó 12-ik napján.

Csornyus Zsigmond.
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések

felvételnek

„a Sz a b a d s á g”

részére ugy a szerkesztőnél, mint Bitermann könyvnyomdájában, továbbá a Berényi és Bittermann-féle könyvkereskedésben; valamint főváros és a külföld minden nevezetesebb hirdetés felvételi irodájában méltányos díjak mellett.

Nyomatott Bitterman J. könyvnyomdájában Szabadkán.